מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את הגזרה של פועל לפי האותיות החלשות בשורש
- להכיר את ארבע הגזרות: פ"נ, פ"י/ו, ע"ו/י, ל"ה/י
- לתרגל את שיטת הבלש לאיתור גזרת הפועל

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי הגזרה

1. א – פ"נ
2. ב – פ"י/ו
3. ג – ע"ו/י
4. ד – ל"ה/י
5. ב – פ"נ
6. ג – ע"ו/י

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה הסימן המזהה של הגזרה
2. לא נכון – בגזרת פ"נ האות הראשונה היא נ
3. נכון – האות האמצעית היא ו או י
4. לא נכון – יש כמה גזרות שונות לפי מקום האות החלשה

חלק ג' – השלמת מילים

1. נ
2. ו
3. ה
4. פ"נ

חלק ד' – התאמה בין פועל לגזרה

1. 1 – ב (פ"נ)
2. 2 – ג (פ"י/ו)
3. 3 – ד (ע"ו/י)
4. 4 – ה (ל"ה/י)
5. 5 – א (פ"נ)

חלק ה' – שיטת הבלש - סדר הפעולות

1. מוצאים את שלוש אותיות השורש של הפועל
2. בודקים אם יש אות חלשה - נ, י, ו או ה
3. שמים לב באיזה מקום בשורש נמצאת האות החלשה
4. קובעים את הגזרה לפי מקום האות החלשה

חלק ו' – כתיבה והסבר

1. בודקים אם האות האחרונה בשורש היא ה, ולא אחת משלוש האותיות הרגילות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- גזרה היא קבוצת פעלים עם שורש דומה שיש בו אות חלשה
- כל פועל נכון כמו קם, שר, בוא
- בודקים באיזה מקום בשורש יש אות חלשה - נ, י, ו או ה

טיפים להפעלה:

- אפשר לתת לתלמידים כרטיסיות עם שורשים ולמיין אותם לפי גזרה בקבוצות
- כדאי לכתוב את הפועל עצמו עם ניקוד בלבד כדי להקל על הקריאה
- מומלץ לחזור על ההגדרות בעל פה לפני תחילת התרגול

דף תרגול: בלשי השורש – גזרות הנחים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעברית יש שורשים עם אות חלשה - נ, י, ו או ה. האות הזאת משנה את צורת הפועל. היום נלמד לזהות את הגזרה של הפועל.

📖 מילון קטן:

שורש	שלוש אותיות שמהן בונים את הפועל
גזרה	קבוצה של פעלים עם שורש דומה
אות נחה	אות חלשה בשורש - נ, י, ו או ה
פ"נ	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא נ
פ"י/ו	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא י או ו
ע"ו/י	גזרה שבה האות האמצעית בשורש היא ו או י
ל"ה/י	גזרה שבה האות האחרונה בשורש היא ה
שיטת הבלש	דרך לבדוק את השורש ולמצוא את האות החלשה

1 חלק א' – זיהוי הגזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזו גזרה שייך הפועל נפל?

א) פ"נ ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

2. לאיזו גזרה שייך הפועל ישב?

א) פ"נ ב) פ"י/ו ג) ע"ו/י ד) ל"ה/י

3. לאיזו גזרה שייך הפועל קם?

א) ל"ה/י ב) פ"נ ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

4. לאיזו גזרה שייך הפועל בנה?

א) פ"י/ו ב) ע"ו/י ג) פ"נ ד) ל"ה/י

5. לאיזו גזרה שייך הפועל נתן?

א) ע"ו/י ב) פ"נ ג) ל"ה/י ד) פ"י/ו

6. לאיזו גזרה שייך הפועל שר?

א) פ"נ ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת ל"ה/י האות האחרונה בשורש היא בדרך כלל ה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בגזרת פ"נ האות הראשונה בשורש היא ו	☐	☐
3	בגזרת ע"ו/י האות האמצעית בשורש היא האות החלשה	☐	☐
4	כל הפעלים בעברית שייכים לאותה גזרה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בפועל "נָפַל" האות הראשונה בשורש היא _____

2. בפועל "קָם" האות האמצעית בשורש היא _____

3. בפועל "בָּנָה" האות האחרונה בשורש היא _____

4. הגזרה שבה האות הראשונה בשורש היא נ נקראת גזרת _____

4 חלק ד' – התאמה בין פועל לגזרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נפל	___	**א.** פ"נ
2. ישב	___	**ב.** פ"נ
3. קם	___	**ג.** פ"י/ו
4. בנה	___	**ד.** ע"ו/י
5. נתן	___	**ה.** ל"ה/י

5 חלק ה' – שיטת הבלש - סדר הפעולות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	קובעים את הגזרה לפי מקום האות החלשה
☐	שמים לב באיזה מקום בשורש נמצאת האות החלשה
☐	בודקים אם יש אות חלשה - נ, י, ו או ה
☐	מוצאים את שלוש אותיות השורש של הפועל

6 חלק ו' – כתיבה והסבר

ענו בקצרה.

1. הסבירו איך בלש השורש מזהה שפועל שייך לגזרת ל"ה/י

כרטיס יציאה

מה זו גזרה?

כתבו דוגמה אחת לפועל מגזרת ע"ו/י

איך בלש השורש מזהה את הגזרה של פועל?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀